ISSN 2078-340X. Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови. 2016. Вип. 23. С. 47–56
Visnyk of the Lviv University. Series Foreign Languages. 2016. Is. 23. P. 47–56

УДК: 811.111'42; 808.51

ЛІНГВОПРАГМАТИЧНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ДИСКРЕДИТАЦІЇ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ДИПЛОМАТИЧНОМУ МОВЛЕННІ (на матеріалі промов Дж. Р. Пайєта)

Юлія Судус

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
(вул. Шевченка, 44А, Івано-Франківськ, 76000)

Розглянуто специфіку стратегії дискредитації в дипломатичному мовленні, зокрема в американському дипломатичному дискурсі, на прикладі промов Дж. Р. Пайєта за 2013−2015 рр. стосовно конфліктної ситуації в Україні. Проаналізовано шляхи реалізації означеної стратегії за допомогою мовленнєвих тактик та мовленнєвих актів, що їх реалізують. Промови містять мовленнєву стратегію дискредитації, зреалізовану за допомогою тактик звинувачення та згадки в негативному ракурсі, − найуживанішими в американському дипломатичному дискурсі порівняно з тактиками протиставлення, викриття, всезагальної правди, осуду, образи, наказу чи погрози. Перечислені тактики реалізують переважно за допомогою прямих асертивних мовленнєвих актів.

Ключові слова: американський дипломатичний дискурс, комунікативна стратегія, комунікативна тактика, мовленнєвий акт, стратегія дискредитації.

Постановка проблеми. Відомий голландський учений, один із засновників лінгвістики тексту Т. А. Ван Дейк, досліджуючи семантичні стратегії в діалогах про етнічні меншини, аналізував мовні тактики, які використовували люди, що контактують з подібними групами населення. За допомогою спеціально розробленого інтерв'ю за цим проектом опитано жителів різних районів Амстердама. Це дало змогу Ван Дейку виділити близько тридцяти тактик у побудові промови, що виражає упередженість. Наприклад, "припущення", "пом'якшення", "перебільшення", "перенесення", "звалювання провини на іншого", "повтор", "наведення прикладу" та ін. Експеримент показав, що тактики можуть виконувати декілька функцій одночасно, адже вони виходять за рамки вивчення взаємин з етнічними меншинами. Зокрема, їх можна використовувати і в інших сферах [4, с. 147]. Американське дипломатичне мовлення не є винятком, адже стратегічність є його невід'ємною характеристикою.

Треба наголосити, що в системі мовної комунікації може використовуватися безліч мовних тактик, причому і тих, які ще фахівці не виявили й не описали в науковій літературі. Тому важливо не тільки ефективно і доречно використовувати тактики, описані в літературних джерелах, а й вміти самому виділяти їх [4, с. 152].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аспекти стратегічності в дискурсі розглядали Т. ван Дейк, В. Кінч, Г. П. Грайс, О. Іссерс, О. Паршина, М. Макаров, О. Семенюк, В. Паращук, О. Яшенкова, Ф. Бацевич, О. Шейгал, Г. Почепцов, Ж. Зігманн, К. Калінін та інші.

© Судус Юлія, 2016

Актуальність роботи визначено необхідністю глибшого дослідження здатності англомовного дипломатичного дискурсу до здійснення мовного впливу, а також ролі мовленнєвих актів у реалізації стратегії дискредитації.

Мета статті − визначити частотність вживання різних типів мовленнєвих тактик у сучасному дипломатичному дискурсі та дослідити специфіку прямих і непрямих актомовленнєвих утворень у дискурсивних реалізаціях тактик, що реалізують стратегію дискредитації. Фактичним матеріалом слугували двадцять три промови та інтерв'ю американського дипломата Дж. Пайєта впрожовж конфлікту в Україні за 2013−2015 рр., що складають загалом 82 сторінки друкованого тексту.

Виклад основного матеріалу. Американський дипломатичний дискурс неабияк впливає на сучасний світ. Тому беремось стверджувати, що суттєвим аспектом його організації є прагматичний аспект. Прагматичні настанови відображаються у стратегічній спрямованості промов дипломатів, яка втілена у наборі дискурсивних стратегій, а також підпорядкованих їм тактик. У разі чіткого планування мовної діяльності, комунікативний процес може бути ефективним, тому успішність промов дипломата залежить від правильного підходу до вибору стратегій і тактик.

Стратегії й тактики мовленнєвого спілкування втілюють у мовленнєвих актах, тобто конкретних комунікативних вчинках, які є найважливішими складовими повідомлень, що формують дискурс як одиницю спілкування [1, с. 161]. Ми розуміємо під поняттям *стратегія дискредитації* одну з конфронтативних дискурсивних стратегій, що є сукупністю певних зумисних мовленнєвих дій, які спрямовані на підрив авторитету, іміджу чи довіри. У цій роботі мова йтиме про стратегію дискредитації третьої особи, а в нашому випадку − уряду Росії.

Проведемо аналіз зв'язку тактик з типами мовленнєвих актів та опишемо, як саме вони реалізують стратегію дискредитації в промовах дипломата Дж. Пайєта. Наведемо приклади:

[1] "The first battle is a military one against Russian-led and Russian-supplied forces in the East. It is being fought with tanks, artillery and rocket launchers sent from Russia. As a result of this Russian-manufactured war, more than six thousand people are dead". Перед нами три прямих асертивних МА, в яких фігурує **тактика звинувачення**. У кожному окремому висловлюванні Дж. Пайєтт згадує РФ у негативному світлі, звинувачуючи її у смерті більше ніж шести тисяч людей, про що свідчать такі слова: "*Russian-led and Russian-supplied forces in the East", "tanks, artillery and rocket launchers sent from Russia", "this Russian-manufactured war"*. Називаючи цифру смертей в останньому асертивному МА: *"more than six thousand people are dead"*, дипломат остаточно переконує реципієнта у достовірності його звинувачень.

[1.1] "The second is a war for the truth, a fight against the lies and misrepresentations coming from the Kremlin. Moscow's propaganda machine drowns the truth with made-up tales of death, torture and fascism. Russia's goal is to confuse, demoralize, and distract not only Ukraine, but Europe and the United States as well. By doing so, the Kremlin hopes to prevent the people of Ukraine from living the life they choose, with a government they choose, to build the European state they want". Наведений приклад складається з чотирьох прямих асертивних МА, що виражають **тактики протиставлення, звинувачення** та **викриття**. В першому МА протиставляється концепт боротьби за правду "*a war for the truth*" брехні,

що походить з Кремля: "*the lies and misrepresentations coming from the Kremlin*". Наступні три МА викривають РФ у її ворожих цілях: "*Russia's goal is to confuse, demoralize, and distract*", "*by doing so, the Kremlin hopes to prevent the people of Ukraine from living the life they choose*", звинувачують у пропаганді: "*Moscow's propaganda machine drowns the truth with made-up tales of death*". Маркерами дискредитації є не тільки тактики, що її втілюють в цьому висловлюванні Дж. Пайєта, а й у нагромадженні та перечисленні таких негативних концептів як *"misrepresentations", "death", "torture", "fascism";* дієслів з негативним значенням: *"confuse", "demoralize", "distract"*. Усі перечислені засоби забезпечують негативний образ РФ і, відтак, дискредитують її.

[1.2] "As I have said many times, corruption and business as usual are as much a threat to Ukraine today as Russian tanks". Це висловлювання є асертивним прямим МА. Дипломат стверджує, що корупція та бізнес є такою ж загрозою для України, як і російські танки, трактуючи Росію як ворога, про якого вже всі знають, а отже, вдається до **тактики всезагальної правди.**

[1.3] "By incorporating the views of more people into local decision-making around the country, decentralization can be a powerful tool for countering Russian generated separatist movements in the East". Цей приклад є непрямим директивом, яким дипломат підтримує та радить Україні децентралізацію, що допоможе країні вирішити конфлікт, сформований РФ на Сході. Директив містить приховану **тактику протиставлення**, адже демонструючи зацікавленість у розв'язанні конфлікту, США автоматично стає на бік України та протиставляє себе Росії і сепаратистам: *"Russian generated separatist movements"*.

[1.4] "Facing the simultaneous challenges of a Russian invasion, an economic crisis inherited from the Yanukovych regime, and a humanitarian crisis of millions of internally displaced, Ukraine's population is willing to support their leaders". Це висловлювання є прямим асертивом, що містить **тактику згадування в негативному ракурсі**, адже дипломат перечислює випробування, через які довелось пройти українському народу, а серед них є й *"simultaneous challenges of a Russian invasion"*.

[1.5] "Only Ukrainians can decide what the future of sovereign, democratic, independent Ukraine will be, and it is explicitly not for Russia to dictate how Ukrainians should govern themselves — or where your strategic future should lie". Перед нами два МА, один з яких прямий асертив, а інший непрямий директив. Присутня **тактика наказу**, адже непрямим директивом дипломат дискредитує РФ, звертаючись непрямим МА до Росії: *"it is explicitly not for Russia to dictate how Ukrainians should govern themselves",* який можна перефразувати: "Russia, do not dictate Ukrainians how to govern themselves".

[3] "I have said often in Kyiv that Ukraine today is fighting two wars. One is the war with Russia, where the front line is Marinka, and Mariupol, and Shchastya". Приклад складається з двох прямих асертивних МА. У другому МА присутня **тактика згадування в негативному ракурсі**, що підтверджує фраза: *"the war with Russia"*.

[4] "The United States will continue to press tirelessly for Nadiya's release, as well as the release of all Ukrainians who are being held illegally by Russia and its proxies in eastern Ukraine". Цей приклад є непрямим комісивним МА, що як і попередній містить **тактику згадування в негативному ракурсі:** *"held illegally by Russia and its proxies"*.

[4.1] "We again call on Russia to immediately and unconditionally release Ms. Savchenko to allow her to return home safely to her family, in conformance with the commitments

Russia signed onto under the Minsk Agreement". Наведений приклад є прямим директивом, про що свідчить дієслово *"to call on"*, який реалізує **тактику наказу**. США також позиціонує себе через мовця в позитивному образі, адже інклюзивний займенник *"we"*, який та маркер підсилення *"again"* нагадують реципієнту, що США на боці України, і вже неодноразово турбується про долю Н. Савченко.

[5] "And we've worked closely with our European partners to ensure that the voice of the Ukrainian people is heard, and that Ukraine is not left alone as they face this Russian aggression. But as I've said on many occasions, Ukraine has got two separate wars that it is fighting today − one is the conventional war in Donbas, the war of aggression that was started by Russia". Наведений приклад складається з двох прямих асертивних МА, що **виражають тактику протиставлення та звинувачення**. У першому реченні мовець протиставляє плідну співпрацю США і Європи з метою допомогти Україні й агресію з боку РФ. Другий МА слугує підсиленням ефекту третього, адже Дж. Пайєт наголошує на своєму неодноразовому висуванні конкретної теми: *"as I've said on many occasions"*, а третій МА звинувачує РФ у війні на Донбасі: *"the war of aggression that was started by Russia"*.

[5.1] "President Obama has made clear that the sanctions which were imposed against Russia in response to the illegal annexation of Crimea are going to remain in place". Прямий асертив в цьому прикладі виражає **тактику згадування в негативному ракурсі**: *"sanctions which were imposed against Russia in response to the illegal annexation of Crimea"*.

[5.2] "It was a bogus election, held at the point of a gun. It was clearly inconsistent with all of the polling data – even the polling data that Russian groups themselves have acknowledged". Приклад складається з двох прямих асертивних МА, які реалізують **тактику осуду**, що підтверджують фрази: *"a bogus election", "held at the point of a gun", "clearly inconsistent with"*.

[5.3] "Because that is going to be the vehicle to normalize the situation and end this terrible violence that Russia has inflicted on the people of eastern Ukraine". **Тактику звинувачення** втілено через прямий асертив та фразу: *"terrible violence that Russia has inflicted"*.

[5.4] "First, we all need to do everything we can to make sure that the Minsk Agreement sticks. Russia is not doing that at this point. We continue to see Russian heavy equipment moving across the border – tanks, rockets, and other armor. Russian military and Russian officers remain on the ground in Donbas, providing tactical command and control. Russia continues to provide intelligence support and drone operations over Donbas almost every day. So Russia is not complying with what it promised in the Minsk Agreements". Цей приклад складається з шести МА та містить **тактику звинувачення,** яку реалізують другий та п'ятий МА. Перше речення є ввідним непрямим директивним МА (*"we all need to"),* друге – прямим асертивом, у якому дипломат звинувачує РФ у невиконанні Мінських домовленостей. Далі, третім, четвертим і п'ятим прямими асертивними МА Дж. Пайєт наводить факти, що підтверджують сказане: *"Russian heavy equipment moving…", "Russian military and Russian officers remain…", "Russia continues to provide intelligence support and drone operations",* що реалізують **тактику згадування в негативному ракурсі.** Останній прямий асертив є підсумком, в якому дипломат звинувачує РФ у недотриманні свої обіцянок, які дані в Мінську.

[5.5] "But the single essential requirement is that Russia stops fueling the fire of conflict in Donbas in the way it has done since last summer". Висловлювання є асертивним прямим МА та містить **тактики звинувачення та згадування в негативному ракурсі**. Дж. Пайєт фразою *"essential requirement is that Russia stops fueling the fire of conflict"* говорить іншими словами *"Russia fuels the conflict",* тобто висуває звинувачення, а фразою: *"in the way it has done since last summer"* ще раз згадує РФ у негативному ракурсі.

[5.6] "It is very clear that Russia continues to engage in supply operations. 1, П. It's very interesting. The most recent SMM report talks about T-72 tanks being sighted in separatist areas. This is a tank that Ukraine does not operate in the ATO areas and it only could have come from Russia. The weekly OSCE report from the border also talks about ambulances being loaded and taking things back into Russia, and it talks about heavily loaded trains moving through the night that nobody can inspect. The border is wide open, and Russia is taking advantage of that open border to pour fuel on the fire". Приклад складається з шести МА та містить **тактику всезагальної правди, викриття**. Перше речення є прямим асертивом, що починається з ввідної узагальнюючої фрази "*it is very clear that"*, яка є маркером тактики всезагальної правди, що підсилює ефект звинувачення, який слідує за нею: *"Russia continues to engage in supply operations"*. Наступний МА є прямим експресивом. Експресив підсилює ефект тактики викриття: *"it's very interesting"*, адже в наступних трьох прямим асертивних МА дипломат говорить про танк, який може належати лише РФ: *"it only could have come from Russia",* карети швидкої допомоги: *"ambulances being loaded and taking things back into Russia",* та поїзди: *"trains moving through the night"*. Останнім прямим асертивом дипломат викриває РФ у отриманні вигоди з відкритого корону з Україною: *"Russia is taking advantage of that open border"*, адже його вона використовує з метою: *"to pour fuel on the fire"*.

[5.7] "For diplomats, it is very dangerous to get into the business of drawing red lines in one place or another, because then the aggressor just takes another chunk of the map… But that is not consistent with the agreement that they've signed, and it is certainly something that will entail further costs for Russia to the extent that Russia is giving the marching orders". Перше речення є прямим асертивом, містить **тактику** безособового **звинувачення**: *"aggressor just takes another chunk of the map"*, оскільки дипломат говорить про конфлікт України з Росією, то агресором він називає РФ. Друге речення є теж прямим асертивом, який містить **тактики погрози**: *"it is certainly something that will entail further costs for Russia"* та **звинувачення:** *"Russia is giving the marching orders"*.

[5.8] "But what is happening today is unacceptable. It is certainly unacceptable to my government and I suspect it is also unacceptable to the governments of the European Union". Висловлювання складається з трьох прямих асертивних МА, що містять **тактику осуду.** Дж.Пайєт засуджує дії Росії (попередньо йдеться про РФ) фразою *"what is happening today is unacceptable"*. Дипломат використовує повторення слова *"unacceptable"* як додатковий мовний прийом, що підсилює тактику осуду: *"certainly unacceptable", "is also unacceptable"*. Мовець вживає слова "certainly", "also", які є в наведеному прикладі маркерами інтенсифікації тактики осуду.

[5.9] "But I will tell you right now, speaking for the U.S. Government, going off of our own sources of information, as of today, Russia has made zero progress in terms of the upholding of that provision of Minsk, so they have a lot of work to do". Висловлювання

складається з двох асертивних МА та містить **тактику згадування в негативному ракурсі,** що безпосередньо втілюється фразою у другому МА: *"Russia has made zero progress"*, яку продовжує підсумкове твердження: *"so they have a lot of work to do"*.

[6] "That course does not have to conflict with a robust trade relationship with Russia. This is not a zero-sum game". Цей приклад складається з двох висловлювань, одне з яких є прямим директивом, що реалізує **тактику наказу**, а інше прямим асертивом. Дипломат попередньо у своїй промові говорить про те, що президент В. Янукович має можливість "взяти курс на Європу" і запровадити європейські цінності, задовольнивши справжні потреби свого народу. Далі у тексті директивне висловлювання, в якому йдеться про те, що Росія не повинна конфліктувати з Україною, та підтримувати здорові товарні відносини. Асертивом *"this is not a zero-sum game"* дипломат стверджує, що не може бути переможених і переможців, адже на цьому етапі необхідна кооперація між державами.

[6.1] "There's a lot of mystery surrounding the deal with Russia and what it will mean for Ukraine's economy and security". Поданий приклад є непрямим асертивним МА, у якому дипломат говорить про те, що договір України з РФ є не зовсім прозорим та зрозумілим, може означати порушення економіки і безпеки для України. Присутня **тактика згадування в негативному ракурсі.**

[7] "It's incredibly important that these crimes not be forgotten and that the government use all of the investigative tools at its disposal to discover what happened and to hold those accountable who are responsible for these terrible crimes". Перед нами непряме директивне висловлювання, що втілює **тактику наказу,** яку підсилює пасивна безособова конструкція *"is not be forgotten"* та інтенсифікатор *"incredibly important"*.

[9] "Well, Chris, there's no doubt in our mind that Russia – Russian forces continue to train and equip and to fight with the Ukrainian separatists. There continues to be a large flow of Russian heavy equipment, missiles, tanks, other military gear, flowing into Ukrainian territory. There are active combat operations under way today, including around Donetsk City, but also north of Luhansk City, closer to the Russian border and around the Debatlseve, a strategic rail junction". Поданий приклад складається з трьох прямих МА. Перше речення втілює **тактику звинувачення,** яку підсилюють три наступні МА. Дж. Пайєт використовує абстрактний займенник "*our",* маркер прихованої інструкції *"there's no doubt in"*. Мовець наводить факти як підтвердження першого асертиву в другому та третьому реченнях.

[9.1] "Well, the first thing that needs to happen, Chris, is that Russia needs to come into compliance with the Minsk framework, the Minsk agreement, which Russia itself signed onto at the beginning of September". Приклад складається з непрямого директивного МА. Дипломат використовує модальні оператори "needs to", "need to" для підсилення **тактики наказу.**

[9.2] "We also, of course, want to see the removal of all – I repeat all – Russian military equipment and fighters and of course, the imposition of a verified cease-fire. The key to the solution to this terrible, terrible crisis lies in the implementation of the Minsk agreement, and that's going to take a change in tack by the Russian government". Приклад складається з непрямого директивного МА та прямого асертиву. **Тактику наказу** підсилюють повторення *"removal of all – I repeat all"*, *"terrible, terrible crisis"*, *"of course, of course"*.

Дж. Пайєт використав абстрактний займенник *"we";* маркер прихованої інструкції *"the key to the solution lies in";* прислівники *"also", "of course",* які є інтенсифікаторами тактики наказу.

[9.3] "But at this stage, it is Russia which is fueling the fire, fueling the flames". Приклад складається з двох прямих асертивних МА, що втілюють **тактику звинувачення.**

[15] "The entire international community has expressed concern about what can only be viewed as a military invasion and now, with the seizure of television stations, with the imposition of this illegal referendum, with additional steps to crack down on international presence, it certainly looks like Russia is isolating itself through these actions". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику згадування в негативному ракурсі.**

[15.1] "At this point a lot of the actions that have been taken – the actions that are coming from Moscow – have united Ukrainians and have alienated Ukrainians from Russia". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику згадування в негативному ракурсі.**

[16] "My concern as I watch the press in Moscow is that political debate around Ukraine in Russia today is being informed by fairy tales, or nightmares, but not by the realities". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику образи,** адже Дж. Пайєт наголошує на неправдивості російських ЗМІ.

[17] "In many ways, the aggression that Russia has demonstrated has brought Ukrainian people together". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику згадування в негативному ракурсі.**

[18] "The administration has been clear that Russia's occupation of Crimea is illegal". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику звинувачення.**

[18.1] "The Russian government's illegal "annexation" of Crimea caused this crisis". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику звинувачення.**

[19] "We have said from the very first days of this crisis, from the first days of the Russian invasion, that we do not believe there is a military solution to the crisi" that it has to be solved through diplomacy". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику згадування в негативному ракурсі.**

[19.1] "Russia created this crisis through its invasion of Crimea, and now through the escalation of tensions in eastern Ukraine". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику звинувачення.**

[19.2] "Well, first of all, I think a lot of what's been in the Russian media is a complete caricature, a cartoon, in terms of describing who is part of this government". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику осуду,** адже Дж. Пайєт наголошує на недоречності російських ЗМІ: *"complete caricature, a cartoon".*

[20] "Well, we certainly believe that Russia is exercising influence across Eastern Ukraine". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику згадування в негативному ракурсі.**

[20.1] "And, sadly, some of those forces seem to be coming from outside the country, from Russia". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику звинувачення.**

[21] "First of all, there are still Russian behaviors that we are deeply concerned about. This violence in Donetsk over the past 24 hours, terrible violence, seems to be fueled, at least in part, by people coming across the Russian border". Приклад складається з прямих асертивних МА, що реалізують **тактику звинувачення.**

[21.1] "This latest violence began when you had these armed separatists, heavily armed separatists, some of whom appear to have come from across the border in Russia, who tried to take control of the airport − a hugely symbolic play, no doubt". Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику згадування в негативному ракурсі.**

[23] "A country at war, a country facing a relentless campaign of hostility from its largest neighbor*…".* Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику звинувачення,** адже найбільшим сусідом України є РФ.

*[23.1] "…*Russia's hostility and failure to comply with the promises it has made to end the violence in the east*".* Приклад є прямим асертивним МА, що реалізує **тактику згадування в негативному ракурсі.**

[23.2] "Russia has not allowed that. Russia's aggression, Russia's invasion of Crimea, its relentless military and intelligence campaign has changed the macroeconomic environment". Приклад складається з двох прямих асертивних МА, що втілюють **тактику звинувачення.**

Зробивши аналіз прикладів поданих вище, ми виявили загальні характеристики кожної зі згаданих тактик та розробили Таблицю 1.

Таблиця 1

Характеристика тактик, що реалізують стратегію дискредитації в промовах Дж.Пайєта

№	Тактика	Характеристика
1.	Звинувачення	Націлена на негативну оцінку дипломатом дій і/або вчинків адресата, реалізується прямими асертивними мовленнєвими актами (МА).
2.	Згадка в негативному ракурсі	Полягає у згадуванні об'єкта дискредитації у негативному образі. Реалізується переважно прямими асертивами, також непрямими комісивами.
3.	Викриття	Має на меті розкрити негативні сторони об'єкта дискредитації шляхом подання фактів. Реалізується прямими асертивними МА.
4.	Наказ	Полягає у нав'язуванні дипломатом певних дій адресатові шляхом використання прямих асертивів, прямих та непрямих директивів.
5.	Протиставлення	Націлена на співставлення двох сторін, одну з яких дипломат схвалює, а іншу засуджує. Реалізується прямими асертивними МА.
6.	Осуд	Реалізує інтенцію дипломата висловити адресату негативну оцінку щодо тієї чи іншої його дії/бездіяльності або третьої особи; критикувати її діяльність. Реалізується прямими асертивами.
7.	Образа	Має на меті зачепити імідж об'єкта дискредитації, містить відтінок особистого відношення дипломата до адресата. Реалізується як за допомогою лексичних засобів, тобто шляхом вживання в промовах слів і словосполучень із негативною семантикою у прямих асертивних МА.
8.	Всезагальна правда	Реалізує інтенцію дипломата подати об'єкт дискредитації або інформацію про нього так, наче всі про це вже знають. Реалізується прямими асертивними МА.
9.	Погроза	Має на меті керування діяльністю адресата, що призводить до зміцнення статусу мовця. Ця тактика належить до таких, які обмежують волю адресата, визначаючи та обмежуючи його майбутні дії. Реалізується прямими асертивами.

Отже, внесемо отримані результати до Малюнку 1 для порівняння частотності мовленнєвих тактик, що реалізують стратегію дискредитації третьої особи в промовах Дж. Пайєта.

Малюнок 1

Висновки та перспективи подальших досліджень. Стратегічність є невід'ємною характеристикою дискурсу. Промови американського дипломата, Надзвичайного і повноважного посла США в Україні містять мовленнєву стратегію дискредитації, що реалізується за допомогою тактик звинувачення та згадки в негативному ракурсі, − найуживанішими в американському дипломатичному дискурсі порівняно з тактиками протиставлення, викриття, всезагальної правди, осуду, образи, наказу чи погрози. Перечислені тактики реалізовують себе переважно за допомогою прямих асертивних мовленнєвих актів. Перспективи подальших досліджень ми вбачаємо в поглибленому вивченні дискурсивних та прагматичних особливостей англомовного дипломатичного дискурсу з погляду та комунікативних стратегій та теорії прямих і непрямих МА на матеріалі промов інших дипломатів, а також у розробленні графіків частотності вживання тих чи інших МА і тактик у реалізації стратегії дискредитації.

Список використаної літератури

1. *Austin J. L.* How to Do Things with Words. Second Edition / J. L. Austin; [ed. by J. O. Urmson, M. Sbasa]. – Cambridge : Harvard University Press, 1975. – 355 p.
2. *Бацевич Ф. С.* Вступ до лінгвістичної прагматики / Ф. С. Бацевич. − К. : ВЦ "Академія", 2011. − 304 с.
3. *Богатирьова Є. В.* Прагмалінгвістичні характеристики англомовних передвиборчих політичних дебатів [Текст]: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук :

10.02.04 / Євгенія Віталіївна Богатирьова. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. – 20 с.
4. *Гойхман О. Я.* Основы речевой коммуникации : учебник для вузов / О. Я. Гойхман, Т. М. Надеина ; под ред. проф. О. Я. Гойхмана. − М. : ИНФРА − М, 1997. − 272 с.
5. *Parker F*. Linguistics for non-linguists: a primer with exercises : Frank Parker, Kathryn Riley. – 2nd ed. − Allyn & Bacon Publ. − 1994. − 337 p.
6. *Teun A. van Dijk.* Strategies of discourse comprehension / Teun A. van Dijk, Walter Kintsch. – New York : Academic Press, 1983. – 418 p.

Стаття надійшла до редколегії *01.12.2015 р.*
Статтю прийнято до друку *20.02.2016 р.*

THE IMPLEMENTATION AND TACTICS OF DISCREDITING STRATEGY IN DIPLOMATIC DISCOURSE (based on speeches by G. R. Pyatt)

Yulia Sudus

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(44A, Shevchenko Srteet, Ivano-Frankivsk, 76000)

The article deals with the specific features of realization of discrediting strategy in diplomatic discourse and is based on the speeches given by G.R.Pyatt concerning the conflict situation in Ukraine in 2013–2015. The author analyzes the ways how this strategy is realized in speech with the help of speech tactics and speech acts. US diplomat, US ambassador to Ukraine uses discrediting strategy in his speeches and this strategy is implemented through accusation tactics and tactics of mentioning in a negative light which is more used in the US diplomatic discourse in comparison with the tactics of opposition, exposure, universal truth, condemnation, insult, order or threat. These tactics realize their potential primarily via speech acts.

American diplomatic discourse has considerable influence on the modern world. Therefore, we undertake to argue that an essential aspect of it is the pragmatic aspect. Pragmatic guidelines are reflected in the strategic orientation speeches of diplomats, which is embodied in a set of discursive strategies and subordinate tactics. In the event of a clear plan of language, communicative process can be effective because the success of diplomatic speeches depends on the correct approach to the selection of strategies and tactics.

Strategy is an integral feature of discourse. Speeches of US diplomat, Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of the USA to Ukraine containing speech strategy to discredit implemented using tactics accusations and mentioning in a negative light are the most common in American diplomatic discourse rather than exposure, universal truth, condemnation, insults, order or threats. Those tactics are primarily implemented through direct assertive speech acts.

Keywords: American diplomatic discourse, communicative strategy, speech tactics, speech act, discrediting strategy